

Date Printed: 06/16/2009

JTS Box Number: IFES_75
Tab Number: 20
Document Title: Voter information booklet
Document Date: 1996
Document Country: United States --
California
Document Language: Vietnamese
IFES ID: CE02048

* 9 6 7 1 0 9 3 8 - E B 9 3 - 4 A 6 B - A E E 2 - E 7 9 4 B 0 1 9 3 A 6 A *

San Jose Mercury News

1 800 870 6397

tham gia phục vụ cộng đồng

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN CỬ TRI ĐƯỢC VIẾT CHO DỄ ĐỌC

Bầu cử ngày 5 tháng 11 năm 1996

HÃY LÀM CHO LÁ PHIẾU CỦA QUÝ VỊ TRỞ NÊN GIÁ TRỊ

Bên trong gồm có:

Các đảng phái chính trị tại California	3-4
Ai đang ứng cử Tổng Thống	5-8
Những dự luật của California	9-15
Lời khuyên dành cho tân cử tri:	16

HÃY ĐI BẦU VÀO NGÀY 5 THÁNG 11!

Quý vị đã đăng ký đi bầu chưa?

- Hãy lấy phiếu đăng ký cử tri tại thư viện, bưu điện, nha lộ vận, hoặc gọi số 1-800-345-8683.
- Đăng ký đi bầu không tốn phí gì. Quý vị có thể được giúp đỡ khi điền đơn nếu muốn, rồi chỉ cần ký tên và gửi đi.

NGÀY CUỐI CÙNG ĐĂNG KÝ BẦU CỬ LÀ NGÀY 7 THÁNG 10.

Voter Involvement Project

Tài liệu hướng dẫn cử tri được viết cho dễ đọc không theo một đảng phái nào, được biên soạn bởi the Key to the Community Voter Involvement Project, được hướng dẫn bởi những học sinh người lớn tuổi học tập đọc trên khắp tiểu bang California. Công việc biên soạn này được tài trợ bởi ngân quỹ Thư viện tiểu bang California cho Chương Trình Tập Đọc của Thư Viện Quận Hạt Santa Clara, cùng hợp tác với Trung Tâm Phát Triển Khả Năng Đọc và Viết.

Thông tin về bầu cử có thể lẫn lộn và khó hiểu. Tập tài liệu hướng dẫn này để đọc hơn và giải thích mọi vấn đề một cách rõ ràng. Những lời tuyên bố từ các đảng chính trị và từ các ứng cử viên là những câu trả lời cho những thắc mắc của chúng ta. Chúng tôi viết phần còn lại. Chúng tôi hy vọng rằng tập tài liệu hướng dẫn này sẽ giúp quý vị đi bầu đúng hơn.

Những thuật ngữ cần biết

Tu chính án	Một sự thay đổi hay bổ sung vào một sự thỏa thuận.
Phiếu bầu	Phiếu đánh dấu vào khi quý vị đi bầu.
Trái phiếu	Một cách gây quỹ cho những dự án công cộng; chính quyền bán trái phiếu và rồi phải trả lại tiền trái phiếu lần tiền lãi.
Quốc hội	Một bộ phận của chính phủ quốc gia hoặc liên bang của chúng ta lo việc biên soạn luật. Có hai bộ phận: Hạ Viện và Thượng Viện.
Hiến pháp	Văn kiện quy định bộ khung căn bản của chính quyền; chúng ta có hiến pháp Hoa Kỳ và hiến pháp tiểu bang.
Sự đóng góp	Việc tặng hoặc món quà bằng tiền, có thể cho một cuộc vận động chính trị.
Sự kỳ thị	Sự đối xử bất công và bất bình đẳng dựa vào chủng tộc, màu da, giới tính hay những yếu tố khác.
Nhà lao	Nhiều loại nhà tù khác nhau.
Liên bang	Liên quan đến chính phủ quốc gia.
Gian lận	Nói dối hoặc lừa một người nào đó về một vấn đề gì đó.
Nông nổi	Ít quan trọng, không dựa vào lý do chính đáng.
Giới tính	Nam hay nữ.
Sáng kiến	Một kiểu dự luật được đề nghị bởi nhân dân chứ không phải quốc hội đưa ra bầu.
Quốc hội tiểu bang	Một phần của chính quyền tiểu bang, lo việc soạn luật. Có hai phần: Hạ viện quốc hội tiểu bang và thượng viện quốc hội tiểu bang.
Người vận động chính	
trị hành lang	Một người nào đó được trả tiền để gây ảnh hưởng đến vấn đề luật lệ nào được thông qua.
Lối thoát, cách tránh	Một cách tránh quy định hay luật lệ.
Phi đảng phái	Không liên hệ vào bất cứ đảng chính trị nào hoặc chính kiến nào.
Đảng chính trị	Một nhóm người chia sẻ cùng quan điểm về chính phủ và làm việc với nhau để thắng cử.
Những ưu tiên	Những chọn lựa về những gì là quan trọng nhất.
Dự luật	Luật lệ được đề nghị mà công chúng đi bầu. Dự luật có thể là dự luật tiểu bang hay dự luật địa phương.
Tiêu chuẩn cần thiết	Những năng khiếu và những khả năng để làm một công việc hoặc giữ một chức vụ.
Dân biểu, đại diện	Một người nào đó quý vị chọn để trông coi quyền lợi của quý vị nếu quý vị không có mặt tại đó; chúng ta có hình thức chính quyền dân biểu.

Những cơ quan hỗ trợ

Nhiều người đã giúp đỡ biên soạn cuốn hướng dẫn này. Một ủy ban của Hội Đồng Bay Area New Readers đã hình thành nội dung tổng quát: Gloria Ashford, Claude Jones, Sherries Oakmon và Jean Shields. Những thành viên khác của Hội Đồng và ban phụ trách phát triển đọc và viết tại thư viện cũng đã góp phần vào tập tài liệu này: Al Bennett, Bonnie Bjerre, Carey Call, Darlene Garcia, Water Miles, Enrique Ramirez, John Sbarbarro, Bertha Van Dusen và John Zickefoose.

Cám ơn đặc biệt: Cathy Mitchell và Dawn Mehlhoff tại **Secretary of State's Office**, Mac Taylor và Hadley Johnson tại **Legislative Analyst's Office**, Carole Talan, **State Literacy Resource Center**, Barbara Neder, **Los Angeles Times**.

Tài liệu Hướng Dẫn Cử Tri Được Viết Cho Dễ Đọc này được biên soạn bởi **The Center for Vivie Literacy** do Susan Clark làm Giám đốc (415 454 6500). Trình bày bởi J. Fay Design. Rodger Faulkner phân phối. Tập tài liệu này là một phần của chương trình **Key to Community Project**, được tạo ra nhằm đưa đông đảo quần chúng tham dự vào tiến trình dân chủ, được bảo trợ bởi Quỹ thư viện của tiểu bang cho Chương Trình Đọc Sách của thư viện quận hạt Santa Clara, do Taylor Willingham làm Giám đốc và Mara Wold làm Phối trí viên chương trình (408 294 5175).

Tập tài liệu này được Bộ Giáo Dục Hoa Kỳ ủng hộ một phần theo những điều khoản của Đạo luật Xây dựng và những dịch vụ thư viện, được quản trị tại California bởi Thư Viện Tiểu Bang California. Tuy nhiên, những ý kiến được trình bày ở đây không nhất thiết phản ánh lập trường và đường lối của Bộ Giáo Dục Hoa Kỳ hoặc Thư Viện của tiểu bang California và cũng không hàm ý có được sự chấp thuận chính thức.

© 1996 Thư viện quận hạt Santa Clara. Tài liệu này không được in lại mà không có ý kiến cho phép.

Các Đảng Chính Trị

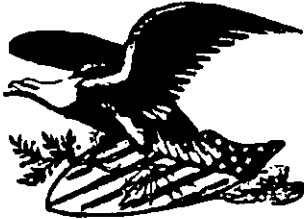
Khi quý vị đăng ký đi bầu, quý vị chọn lựa có nên tham dự một đảng phái chính trị nào không. Một đảng chính trị là một nhóm người cùng chia sẻ những quan điểm giống nhau về vấn đề chính phủ nên được điều hành như thế nào và chính phủ nên làm gì. Tại California, có 8 đảng phái chính trị. Chúng tôi đã hỏi mỗi đảng cho biết họ tượng trưng cho điều gì và những ưu tiên của họ là gì.

Đảng

Tượng Trưng

Ưu tiên hàng đầu

Độc Lập Hoa Kỳ

Đảng Độc Lập Hoa Kỳ tượng trưng cho những giá trị đạo đức truyền thống và quyền của cuộc sống được Thượng Đế ban cho, quyền tự do và quyền mưu cầu hạnh phúc. Đảng này tin tưởng chính quyền nên hỗ trợ Hiến Pháp Hoa Kỳ, bao gồm quyền bảo vệ đời sống và tài sản và một nền quốc phòng hùng mạnh.

+ Chấm dứt thuế lợi tức của liên bang.
+ Xóa bỏ Bộ Ngân Khố vì Bộ này làm gia tăng nợ của quốc gia.
+ Đem lại sự kiểm soát của phụ huynh và địa phương về sự giáo dục con cái.
Đảng này có khoảng 255,000 đảng viên tại California. Muốn biết thêm chi tiết, hãy gọi số 909 345 4224.

Dân Chủ

Đảng Dân Chủ tin vào sự phục hưng của nền kinh tế, và sự hỗ trợ các gia đình Hoa Kỳ bằng cách làm giảm tội ác, cải thiện hệ thống giáo dục công lập, bảo vệ những công dân lớn tuổi của quốc gia và bảo vệ quyền chọn lựa của phụ nữ. Đảng này tin vai trò của chính phủ phải mang lại trật tự, an toàn, giáo dục, hạ tầng cơ sở và một nền kinh tế mở rộng cho những công dân.

+ Tái bầu Tổng Thống Bill Clinton và Phó Tổng Thống Al Gore.
+ Trở thành đa số trong Hạ viện tiểu bang và Hạ Viện Hoa Kỳ trở lại.
+ Hỗ trợ tất cả các ứng cử viên dân chủ của chúng ta.
Đảng này có khoảng 6.8 triệu đảng viên tại California.
Muốn biết thêm chi tiết, gọi số 213 848 3700

Xanh

Đảng Xanh tượng trưng cho 10 giá trị chính yếu: bảo vệ môi trường, dân chủ, công bằng, bất bạo lực, tạo cho chính phủ mang tính địa phương hơn, bình đẳng, tôn trọng sự đa dạng, trách nhiệm, nền kinh tế dựa vào cộng đồng và hướng về tương lai.
Đảng này tin rằng vai trò của chính phủ là ủng hộ những giá trị này.

+ Giáo dục cho người dân rằng tất cả sự sống trên hành tinh đều có quan hệ liên đới với nhau.
+ Chúng tôi rằng hợp tác quan trọng cho sự giàu có hơn là cạnh tranh.
Đảng này có khoảng 84,000 đảng viên tại California.
Muốn biết thêm chi tiết, gọi số 916 448 3437.

Người tự do

Đảng Người tự do tượng trưng cho tự do. Cái gì của bạn là của bạn, chi tiêu, để dành, hoặc cho đi. Hãy tự lo lấy bạn và không làm thương tổn đến người khác. Sống và hãy sống. Đảng này tin rằng chính phủ chỉ can thiệp khi một người nào đó cố dùng sức mạnh để lấy đi một cái gì đó của bạn, dù cho người đó chính là chính phủ.

+ Chấm dứt luật lệ ngăn chặn thương mại phát triển.
+ Hãy để mọi người đến đây sống và làm việc.
+ Bỏ hay bán đi hầu hết các cơ quan chính phủ và chấm dứt thuế lợi tức.
Đảng này có khoảng 70,000 đảng viên tại California.
Muốn biết thêm chi tiết, gọi 1 800 637 1776.

Các Đảng Chính Trị

Đảng

Tượng Trưng

Ưu tiên hàng đầu

Luật Tự Nhiên

Đảng Luật Tự Nhiên tượng trưng rằng chính phủ sẽ giải quyết vấn đề hôm nay và ngăn chặn vấn đề tương lai trước khi xảy ra. Đảng này tin rằng chính phủ sẽ dựa vào nguyên lý chung và cố vũ cho những chương trình mà những chương trình này sẽ tự túc về tài chánh. Đảng này chủ trương một tương lai hạnh phúc hơn, mạnh khỏe hơn, thành công hơn cho tất cả mọi người Mỹ.

- + Giảm thiểu tội ác với những chương trình thật sự có tác dụng.
- + Cắt giảm các chi phí chăm sóc y tế bằng cách khuyến khích chương trình sức khỏe tốt.
- + Cải tiến giáo dục với những phương pháp làm tăng khả năng học của học sinh.

Đảng này có khoảng 100,000 đảng viên tại California.

Muốn biết thêm chi tiết, gọi 1 800 515 1008.

Hòa Bình và Tự Do

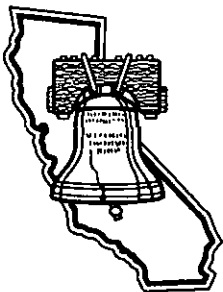
Đảng Hòa Bình và Tự Do tượng trưng cho dân chủ, sự hợp tác và chia sẻ. Họ muốn tổ chức và giáo dục công chúng làm việc với nhau nhằm thỏa mãn nhu cầu của con người. Đảng này tin vai trò của chính phủ phải bảo đảm rằng mọi người đều có công ăn việc làm, nhà ở, giáo dục và quyền bình đẳng.

- + Công việc làm cho mọi người với lương tối thiểu là 10 Mỹ kim một giờ.
- + Bảo vệ luật hành động khẳng định.
- + Cắt giảm chi phí quân đội, đánh thuế người giàu để tài trợ y tế. Nhà ở và giáo dục dành cho mọi người.

Đảng này có khoảng 71,000 đảng viên tại California.

Muốn biết thêm chi tiết, gọi 213 737 1998.

Cải Cách

Đảng Cải Cách tượng trưng cho sự phát triển kinh tế và những cải cách chính trị cần thiết là phải phục hồi Giấc Mơ Hoa Kỳ cho tất cả mọi người Mỹ. Đảng này tin rằng vai trò của chính phủ là phải đáp ứng ý muốn của người dân và bảo vệ quyền lợi của người dân.

- + Thông qua luật kiểm soát chi phí vận động bầu cử.
- + Mở rộng nền kinh tế của California và tạo thêm việc làm cho người California.
- + Làm cho người dân California liên quan nhiều hơn trong quá trình chính trị.

Đảng này có khoảng 118,000 đảng viên tại California.

Muốn biết thêm chi tiết, gọi 310 726 9422.

Cộng Hòa

Chúng tôi tượng trưng cho một chính phủ gọn hơn, thuế thấp hơn, hình phạt nghiêm khắc hơn cho những tay tội phạm nhà nghề, và chấm dứt tình trạng di cư bất hợp pháp. Chúng tôi đấu tranh để chấm dứt tình trạng chỉ tiêu (quotas) và ưu tiên vì chủng tộc. Chúng tôi tin rằng chính phủ chỉ nên làm những việc mà các thành phần kinh tế tư nhân không thể làm tốt hơn. Chính quyền nên là chỗ dựa vào cuối cùng, chứ không phải là chỗ đầu tiên.

- + Giảm thuế giai cấp trung lưu.
- + Chấm dứt di cư bất hợp pháp.
- + Đấu tranh với những tay tội phạm nhà nghề qua luật "Bất Quá Tam".

Đảng này có khoảng 5.4 triệu đảng viên tại California.

Muốn biết thêm chi tiết, gọi 818 841 5210.

Ứng Cử Viên Tổng Thống

Ứng cử viên Tổng Thống và Phó Tổng Thống ứng cử như là một nhóm. Họ được bầu cho một nhiệm kỳ bốn năm.

Tổng Thống:

- Trông coi hầu hết các bộ và cơ quan liên bang.
- Phê chuẩn hay phản bác những luật mới.
- Trình bày ngân sách hàng năm cho quốc hội.
- Chịu trách nhiệm ngoại giao và quân đội.

Phó Tổng Thống:

- Thừa kế chính quyền nếu một chuyện gì đó xảy ra cho Tổng Thống.
- Điều hành các cuộc họp của nghị viện Hoa Kỳ.
- Dự những phiên họp quan trọng cho Tổng Thống.
- Đảm nhận những nhiệm vụ khác do Tổng Thống chọn lựa.

Chúng tôi đã yêu cầu những ứng cử viên Tổng Thống cho chúng tôi biết tại sao họ ra ứng cử, điều kiện tiêu chuẩn của họ và những ưu tiên của họ. Ghi chú: Thứ tự ứng cử viên sau đây dựa theo số đảng viên tại

ĐẢNG DÂN CHỦ

Ứng cử viên: Bill Clinton.

Tuổi: 50.

Nghề nghiệp: Tổng Thống Hoa Kỳ.

Sinh sống tại: Little Rock, AK.

Tôi muốn xây dựng chiếc cầu vào thế kỷ tới, bảo vệ những giá trị cơ hội, tính trách nhiệm và tính cộng đồng của người Mỹ. Tôi đang làm việc để giúp tất cả người Mỹ vượt qua những thử thách của họ và xây dựng đời sống tốt đẹp hơn. Chính sách kinh tế của tôi là cắt giảm thâm thủng ngân sách khoảng 60% và tạo ra 10.2 triệu công việc mới. Tôi quyết tâm quân bình ngân sách liên bang trong lúc đó vẫn bảo vệ Medicare, Medicaid, giáo dục và môi trường.

Bạn cùng tranh cử: Al Gore.

Tuổi: 48.

Nghề nghiệp: Phó Tổng Thống Hoa Kỳ.

Sinh sống tại: Carthage, TN

Những ưu tiên:

- Tiếp tục những chính sách kinh tế có trách nhiệm mà những chính sách đó mở rộng nền kinh tế và tạo ra công việc mới.
- Mở rộng cơ hội giáo dục với phí tổn mà mọi người Mỹ có thể lo được.
- Phát triển gia đình bằng cách trao cho phụ huynh những công cụ họ cần để lo cho con em của họ.

ĐẢNG CỘNG HÒA

Ứng cử viên: Bob Dole.

Tuổi: 72.

Nghề nghiệp: Cựu nghị sĩ Hoa Kỳ.

Sinh sống tại: Russell, KS.

Tôi ứng cử Tổng Thống vì tôi tin rằng Hoa Kỳ có thể đạt được tốt hơn. Tôi muốn giúp nhân dân Mỹ hiểu rõ niềm hy vọng và ước mơ của họ trong thế kỷ mới đầy những khả năng vô tận.

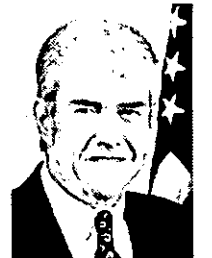
Tôi đã từng phục vụ Hoa Kỳ với tư cách là Đại Úy quân đội, Dân biểu quốc hội, Nghị Sĩ và Người lãnh đạo nhóm đa số tại Thượng Viện. Tôi tin tôi có khả năng lãnh đạo, có viễn kiến và tính chân thật, ngay thẳng để giúp quốc gia của chúng ta vượt qua những thử thách của thế kỷ Hoa Kỳ sắp tới.

Bạn cùng tranh cử: Jack Kemp.

Tuổi: 61.

Nghề nghiệp: Đồng sáng lập viên của Empower America.

Sinh sống tại: Bethesda, MD.

Những ưu tiên:

- Nhiều cơ hội hơn: Đem lại mức thuế thấp hơn, công việc tốt hơn và đồng lương cao hơn.
- Bộ máy chính quyền gọn hơn: Quân bình ngân sách, chấm dứt chi tiêu lãng phí, thay thế trợ cấp xã hội bằng công việc làm.
- Những gia đình mạnh hơn và an toàn hơn: Đem lại sự giảm thuế, sự chọn lựa trong giáo dục, giảm mức sử dụng ma túy và tội ác bằng bạo lực.

Ứng Cử Viên Tổng Thống

ĐẢNG ĐỘC LẬP MỸ

Ứng cử viên: Howard Phillips.

Tuổi: 55.

Nghề nghiệp: Chủ tịch của Conservative Causus.

Sinh sống tại: Vienna, VA.

Tôi muốn giới hạn chính phủ liên bang vào những giới hạn hiến định đã được phân chia và liệt kê và văn hời hệ thống pháp lý Hoa Kỳ theo những dự phóng như trong Kinh Thánh. Là người đứng đầu của Văn Phòng Cơ Hội Kinh Tế của Hoa Kỳ, tôi đã thu thập được kinh nghiệm trực tiếp liên quan đến cách thức và phương tiện nhằm loại bỏ những chi tiêu của liên bang vừa phi hiến vừa lãng phí.

Bạn cùng tranh cử:

Herbert Titus.

Tuổi: 59.

Nghề nghiệp: Giáo sư luật.

Sinh sống tại: Chesapeake, VA.

Những ưu tiên:

- Chấm dứt phá thai hợp pháp.
- Phục hồi trách nhiệm chính trị.
- Hủy bỏ thuế trực tiếp đối với người Mỹ, gồm thuế lợi tức, an sinh xã hội, lợi nhuận từ việc bán đầu tư hay tài sản, tài sản thừa kế và hoạt động doanh thương.

ĐẢNG CẢI CÁCH

Ứng cử viên: Ross Perot.

Tuổi: 66.

Nghề nghiệp: Thương gia.

Sinh sống tại: Dallas, Texas.

Tôi muốn để lại một quốc gia tươi sáng hơn cho con cháu, một quốc gia hùng cường về kinh tế và tốt về đạo đức. Tôi muốn bảo đảm rằng chính quyền của chúng tôi đáp ứng nòng hậu với nhân dân, chứ không phải với đặc lợi. Tôi đã chuẩn bị 40 năm qua cho công việc này. Tôi trưởng thành trong việc quản lý tài chánh cẩn thận. Tôi là một sự thành công trong ngành kỹ nghệ mà trong đó tôi đã tạo ra những hệ thống rất phức tạp vận hành theo lẽ lối rất hiệu quả về chi phí.

Bạn cùng tranh cử:

Pat Choate

Tuổi: 55

Nghề nghiệp: Kinh tế gia

Những ưu tiên:

- Quân bình ngân sách và loại bỏ nợ quốc gia nhằm đưa căn nhà tài chánh của quốc gia trở lại trật tự.
- Tạo ra những quan hệ thương mại tốt hơn nhằm mang về Hoa Kỳ nhiều công ăn việc làm.
- Giáo dục lực lượng lao động của chúng ta cho thế kỷ 21, tái lập sự kiểm soát của địa phương và sự quan hệ của phụ huynh vào trong nhà trường.

ĐẢNG LUẬT TỰ NHIÊN

Ứng cử viên: John Hagelin.

Tuổi: 49.

Nghề nghiệp: Khoa học gia nghiên cứu

Sinh sống tại: Fairfield, IA.

Tôi rất quyết tâm giải quyết các vấn đề của Hoa Kỳ. Là một khoa học gia, tôi biết có những chương trình ít tốn kém, chứng minh được mà những chương trình đó có thể giải quyết các vấn đề nghiêm trọng như tội ác đang gia tăng, chi phí y tế tăng cao, ô nhiễm, giáo dục suy đồi và nền kinh tế trì trệ. Tôi đã làm việc với chính phủ trong 12 năm nhằm đưa ra những chương trình ít tốn phí để có thể giải quyết các vấn đề và ngăn chặn các vấn đề mới phát sinh.

Bạn cùng tranh cử:

Mike Tompkins.

Tuổi: 47.

Nghề nghiệp: Khoa học gia

Những ưu tiên:

- Cắt giảm thuế nhiều và có trách nhiệm trong lúc đó vẫn quản bình ngân sách với những giải pháp ít tốn phí.
- Những chương trình y tế tự nhiên nhằm ngừa bệnh, gia tăng sức khỏe, và cắt giảm chi phí chăm sóc y tế xuống 50%.
- Các chương trình giáo dục được chứng minh nhằm phát triển tài năng tiềm tàng của sinh viên.

Ứng Cử Viên Tổng Thống

DẢNG XANH

Ứng cử viên: Ralph Nader.

Tuổi: 62.

Nghề nghiệp: Người bảo vệ quyền công dân.

Sinh sống tại: Winstead, CT.

Chúng tôi phải phá vỡ tình trạng độc quyền lưỡng đảng ở đất nước này. Dân chúng trở nên xa cách với sự độc quyền này. Chúng tôi cần mở rộng chương trình làm việc và tái dựng nền dân chủ của chúng ta thoát khỏi sự kiểm soát của các công ty. Ralph Nader có sự chân thật. Ông ta biết chính quyền phải làm việc thế nào. Là một người bảo vệ quyền công dân, ông ta là một trong những người có sức ảnh hưởng mạnh và được kính trọng nhất trong thế kỷ này.

Bạn cùng tranh cử:

Winona LaDuke.

Tuổi: 37.

Nghề nghiệp: Nhà tổ chức.

Những ưu tiên:

- Xây dựng nền dân chủ kinh tế và chính trị: cải cách tài chính vận động tranh cử, tiếp xúc cử tri ở tất cả các tiểu bang, thời gian truyền thông bằng nhau và miễn phí cho ứng cử viên.
- Chấm dứt sự trợ cấp cho công ty và cắt giảm ngân sách quân đội.
- Khích lệ con người và môi trường lành mạnh: Chăm sóc y tế phổ cập và nguồn năng lượng tái sinh.

DẢNG HÒA BÌNH VÀ TỰ DO

Ứng cử viên: Marsha Feinland.

Tuổi: 47.

Nghề nghiệp: Giáo viên.

Sinh sống tại: Berkeley, CA.

Đã đúng lúc chấm dứt việc đổ lỗi cho người di dân và những người thụ hưởng trợ cấp xã hội về những vấn đề của chúng ta. Người dân thường cần phải hợp quần lại với nhau. Chúng tôi có thể sử dụng sự giàu có của quốc gia để đáp ứng nhu cầu con người và tạo đời sống tươi đẹp hơn cho mọi người. Là một giáo viên, tôi giúp tất cả các em học hành. Là một người được bầu vào ban quản trị thuê nhà, tôi giúp người đi thuê nhà giữ được tiền thuê nhà ở với giá thấp và nhà cửa trong sự tu sửa tốt đẹp. Tôi không giúp người giàu trở nên giàu hơn.

Bạn cùng tranh cử:

Kate McClatchy.

Tuổi: 35.

Nghề nghiệp: Giáo viên/người xây nhà.

Sinh sống tại: Shelburne, MA.

Những ưu tiên:

- Cung cấp thực phẩm bổ dưỡng, nhà ở, chăm sóc y tế và trường học. Bảo đảm mọi người đều có việc làm hoặc có thu nhập nếu họ không thể làm việc.
- Chấm dứt cho tiền thuế cho các công ty lớn, ngân hàng và quân đội.
- Bảo vệ thiên nhiên. Giữ không khí và nước trong lành trong khu phố của mọi người.

DẢNG NGƯỜI TỰ DO

Ứng cử viên: Harry Browne.

Tuổi: 63.

Nghề nghiệp: Nhà văn/nhà cố vấn đầu tư.

Sinh sống tại: Nashville, TN.

Chính phủ không hoạt động. Trong năm đầu tiên, tôi sẽ cắt giảm chính phủ 50%, chấm dứt thuế lợi tức và IRS. Tôi sẽ lấy an sinh xã hội ra khỏi bàn tay chính phủ và kết thúc cuộc chiến tranh diễn rồ về ma túy. Tôi là ứng cử viên duy nhất trên toàn quốc quyết tâm cắt giảm tiền thuế một cách đáng kể, cắt giảm chi tiêu đáng kể và bình quân ngân sách. Tôi là ứng cử viên duy nhất sẽ thu nhỏ chính phủ liên bang xuống đến mức mà Hiến Pháp cho phép.

Bạn cùng tranh cử:

Jo Jorgensen.

Tuổi: 39.

Nghề nghiệp: Chủ nhân công ty nhu liệu.

Sinh sống tại: Greenville, SC.

Những ưu tiên:

- Chấm dứt thuế lợi tức và cắt chính phủ 50% trong năm đầu tiên của tôi.
- Đưa an sinh xã hội ra khỏi tay chính phủ, sử dụng tiền bán tài sản để mua chương trình đầu tư cho tuổi về hưu.
- Chấm dứt cuộc chiến tranh diễn rồ về ma túy ngay lập tức.

Những Chức Nhiệm Khác Được Bầu Cử

Có nhiều ứng cử viên khác mà quý vị sẽ bầu trong lần bầu cử này. Một số sẽ đại diện cho quý vị tại Quốc hội, lập pháp tiểu bang và chính quyền địa phương của quý vị. Những ứng cử viên cho khu vực của bạn sẽ được liệt kê trong Phiếu bầu mẫu sẽ được Văn Phòng Bầu Cử Quận Hạt gửi đến tất cả cử tri có đăng ký bầu cử.

Dân biểu Hoa Kỳ:

Tiểu bang California có tới 52 dân biểu trong Quốc Hội Hoa Kỳ -mỗi một dân biểu được bầu ra từ một khu vực bầu cử địa phương. Họ lo về luật lệ mới, ngân sách quốc gia và đại diện quyền lợi của địa phương tại Hoa Thịnh Đốn. Họ cũng có thể được gọi là nam hay nữ dân biểu. Họ phục vụ nhiệm kỳ 2 năm.

Nghị Sĩ tiểu bang California:

Có 40 Nghị Sĩ tiểu bang tại California, mỗi nghị sĩ được bầu từ một khu vực bỏ phiếu. Đó là một phần của ngành lập pháp tiểu bang tại Sacramento (dân biểu tiểu bang là phần khác). Những Nghị Sĩ tiểu bang đại diện cho 750,000 người trong khu bầu cử của họ. Họ lo về luật tiểu bang và ngân sách tiểu bang. Họ phục vụ nhiệm kỳ 4 năm.

Dân Biểu tiểu bang California:

Có đến 80 khu bầu cử dân biểu tiểu bang tại California. Những dân biểu tiểu bang đại diện cho 375,000 người trong khu bầu cử của họ. Họ lo về luật tiểu bang và ngân sách tiểu bang. Họ phục vụ nhiệm kỳ 2 năm.

Quý vị sẽ bầu cho các chức nhiệm khác của quốc gia và tiểu bang trong phần in đậm của sơ đồ này:

Chính phủ liên bang	Tổng Thống và Phó Tổng Thống	2 Nghị Sĩ Hoa Kỳ (bầu năm 98)	52 Dân biểu Hoa Kỳ tại Quốc Hội
Chính phủ tiểu bang	Thống Đốc (bầu năm 98)	40 Nghị Sĩ tiểu bang (1/2 bầu vào lần này 1/2 bầu vào năm 98)	80 dân biểu tiểu bang

Nếu quý vị muốn tìm ra ai là dân biểu liên bang, nghị sĩ tiểu bang và dân biểu tiểu bang, hãy hỏi thư viện, gọi Văn Phòng Bầu Cử Quận Hạt Địa Phương hoặc Liên Đoàn Nữ Cử Tri. Tất cả những gì mà họ cần biết chỉ là địa chỉ của quý vị để cho quý vị biết quý vị thuộc khu bầu cử nào. Họ cũng có thể cho bạn số điện thoại địa phương để gọi. Khi một người nào đó được bầu ra để đại diện cho chúng ta, quyền của chúng ta là cho họ biết chúng ta cảm thấy thế nào.

Dự Luật

Dự luật (ballot measures) là những luật mới mà công chúng phải bỏ phiếu bầu chọn. Dự luật còn được gọi là propositions. Tài liệu hướng dẫn này sẽ đề cập đến những dự luật mà những dự luật này sẽ thay đổi luật của tiểu bang. Cũng có những dự luật cho địa phương của quý vị. Quý vị không nhất thiết phải bỏ phiếu cho mọi dự luật. Quý vị có thể chỉ bỏ phiếu cho những dự luật mà đối với quý vị là quan trọng.

- Dự luật 204 đến 206 là những dự luật trái phiếu do Quốc Hội tiểu bang đưa ra bỏ phiếu. Bán trái phiếu là một cách để tiểu bang gây quỹ cho những dự án mới nhưng tiểu bang phải trả tiền lãi của trái phiếu. Tiền thuế lợi tức và thuế buôn bán giúp trả cho tiền trái phiếu và cả tiền lãi.
- Dự luật 207 đến 218 là initiatives. Điều này có nghĩa là những initiatives này được đưa ra bỏ phiếu do đơn thỉnh nguyện. Điều này có nghĩa là người dân thu thập chữ ký.

Dự Luật

DỰ LUẬT 204:

TRÁI PHIẾU CHO DỰ ÁN NGUỒN CUNG CẤP NƯỚC

Danh hiệu: Đạo luật nguồn cấp nước đáng tin, trong sạch và an toàn

Tình hình hiện nay: Trong quá khứ, tiểu bang đã cung cấp những ngân khoản cho những dự án nhằm cải thiện phẩm chất nước và nguồn cung cấp nước. Hầu hết số tiền có được từ bán những trái phiếu trước đây cho dự án nước đã được chi tiêu hết.

Dự luật 204 sẽ làm gì: Cho phép tiểu bang bán ra 995 triệu Mỹ kim tiền trái phiếu để tài trợ cho nhiều dự án khác nhau nhằm cải thiện phẩm chất nước. Hầu hết dự án nằm trong vùng vịnh San Francisco và khu vực Delta. Nguồn nước này được dùng để tưới cho hầu hết những mùa màng của tiểu bang và nước uống cho 22 triệu người dân California. Những trái phiếu này là một phần của một kế hoạch dài hạn hơn mà kế hoạch này cũng sẽ dùng tiền của liên bang.

Phí tổn sẽ ra sao: 1.8 tỷ Mỹ kim để trả hết tiền trái phiếu và tiền lãi trong 25 năm.

Quan điểm ủng hộ:

- Nguồn cung cấp nước của tiểu bang không đáp ứng kịp với sự tăng trưởng của dân số. Chúng ta cần một kế hoạch lâu dài cho nguồn nước.
- Đây là một sự đầu tư tốt. Nguồn nước trong sạch hơn và nguồn cung cấp nước đầy đủ hơn sẽ góp phần giữ cho nền kinh tế tiếp tục phát triển.

Quan điểm chống đối:

- Những ai làm ô nhiễm nguồn nước của chúng ta sẽ phải chịu trách nhiệm cho việc làm cho nước trong sạch - chứ không phải là công chúng.
- 85% số lượng nước được nhà nông và giới thương mại sử dụng. Khách hàng tư gia không nên trả cho những chi phí này.

DỰ LUẬT 205:

TRÁI PHIẾU DÙNG CHO DỰ ÁN NHÀ TÙ QUẬN HẠT

Danh hiệu: Đạo luật 1996 sử dụng trái phiếu xây dựng nhà tù địa phương cho những tội phạm người lớn và thanh niên

Tình hình hiện nay: Hệ thống nhà tù quận hạt giam giữ những tội phạm chờ xử hay chờ thọ án. Vào năm 1995, trên 1.1 triệu người lớn và 50,000 thanh thiếu niên bị đưa vào nhà giam của quận hạt. Gần như tất cả những nhà tù của quận hạt hay các trung tâm giam giữ thiếu niên báo cáo rằng những nơi này đều bị quá đông đúc. Vào năm rồi, 21,000 tù nhân đã được thả ra sớm vì thiếu chỗ.

Dự luật 205 sẽ làm gì: Cho phép tiểu bang bán 700 triệu tiền trái phiếu nhằm sửa chữa, xây dựng hoặc mua những nhà tù mới cho người lớn. Để có được một số ngân quỹ này, quận hạt phải có kế hoạch và chịu trả 25% số tiền chi phí cho dự án.

Phí tổn sẽ ra sao: 1.25 tỷ Mỹ kim để trả hết tiền trái phiếu và tiền lãi trong 25 năm.

Quan điểm ủng hộ: Tình trạng bạo lực trong giới trẻ gia tăng và luật lệ "Bất Quá Tam" (3 Strikes) đang làm cho nhà tù chóng hết chỗ. Một nửa số quận hạt của California bị tòa án yêu cầu phải thả tù nhân vì quá đông.

Quan điểm chống đối: Xây dựng nhiều nhà giam hơn không giúp gì cho việc giảm thiểu nguyên nhân gây ra tội ác. Chúng ta cần bỏ ra nhiều tiền trong việc ngăn ngừa hơn là trừng phạt.

DỰ LUẬT 206:

TRÁI PHIẾU NỢ NHÀ CHO CỰ CHIẾN BINH

Danh hiệu: Đạo luật trái phiếu cựu chiến binh 1996.

Tình hình hiện nay: Chương trình Cal-Vet (Cựu chiến binh California) mua nhà và nông trại và bán lại cho cựu chiến binh California. Số tiền cựu chiến binh trả hàng tháng sẽ chi trả tiền nhà đất và chi phí điều hành chương trình.

Dự luật 206 sẽ làm gì: Cho phép tiểu bang bán 400 triệu Mỹ kim tiền trái phiếu cho chương trình Cal-Vet, nhờ thế, thêm 2,000 cựu chiến binh khác có thể mượn được tiền mua nhà.

Phí tổn sẽ ra sao: 700 triệu để trả tiền trái phiếu và tiền lãi trong vòng 25 năm. Số tiền này sẽ được chương trình Cal-Vet trả dần.

Quan điểm ủng hộ:

- Chương trình Cal-Vet đã có 75 năm và luôn tự túc.
- Đây là cách để giúp cựu chiến binh mà người đóng thuế không phải chịu.

Quan điểm chống đối:

- Cal-Vet giống như chương trình nợ VA của liên bang. Chúng ta không cần có hai chương trình đều cùng làm một chuyện.
- Thị trường địa ốc hiện chậm chạp hơn. Nếu một số cựu chiến binh không trả tiền nổi, người trả thuế sẽ phải trả.

Dự Luật

DỰ LUẬT 207:

TIỀN LUẬT SƯ

Danh hiệu: Luật sư. Lệ phí. Quyền thương thảo. Những vụ kiện không đáng

Cách làm hiện nay: Luật sư đặt ra tiền lệ phí với khách hàng của họ. Luật sư có thể được trả công bằng giờ hoặc trên căn bản “rủi ro” mà điều này có nghĩa là họ chỉ được trả tiền nếu họ thắng kiện.

Dự luật 207 sẽ làm gì: Bất cứ sự thay đổi lớn nào đối với luật hiện hành của tiểu bang về lệ phí của luật sư cũng đều phải được công chúng bỏ phiếu. Cũng cần phải đưa vào luật những quy định của Luật sư đoàn hiện nay về việc tính tiền quá cao và cả những hình phạt tòa án cho những vụ kiện “không đáng”. Một vụ kiện được xem là “không đáng” nếu vụ kiện đó không dựa vào những lý do chính đáng hoặc được xem là chỉ để quấy rầy người khác mà thôi. Nếu tòa án quyết định vụ kiện là “không đáng”, luật sư đảm trách vụ kiện không được nhận bất cứ tiền lệ phí nào.

Phí tổn sẽ ra sao: Tiểu bang tốn phí không đáng kể, tùy theo số vụ kiện mà chi phí tiểu bang tăng lên hay giảm xuống.

Quan điểm ủng hộ:

- Dự luật này chỉ để cho công chúng, chứ không phải những người vận động hành lang và những viên chức dân cử, quyết định sự thay đổi về tiền luật sư.
- Sẽ có những luật lệ nghiêm khắc hơn nhằm ngăn chặn những vụ kiện “không đáng”, như lấy đi tiền luật sư.

Quan điểm chống đối:

- Dự luật này đưa vào những luật lệ hiện hành về tiền luật sư và làm cho khó khăn hơn khi muốn đặt ra những giới hạn đối với luật sư.
- Tiểu bang phải có khả năng bảo vệ người dân tránh khỏi những luật sư tính tiền luật sư quá cao.

DỰ LUẬT 208:

GIỚI HẠN VỀ NHỮNG NGÂN QUỸ VẬN ĐỘNG TRANH CỬ

Danh hiệu: Những giới hạn về đóng góp và chi tiêu cho vận động tranh cử. Hạn chế những người vận động hành lang

Cách làm hiện nay: Khi những ứng cử viên tranh cử, họ thường thường kêu gọi dân chúng đóng góp tiền để giúp trang trải cho phí tổn vận động tranh cử. Nếu họ tranh cử vào những văn phòng quốc gia, luật liên bang có những giới hạn về số tiền mà người dân có thể đóng góp. Không có những giới hạn tiền đóng góp nào cho những cuộc vận động tranh cử vào những văn phòng tiểu bang và địa phương.

Dự luật 208 sẽ làm gì: Dự luật xác lập sự giới hạn quỹ vận động tranh cử cho các văn phòng tiểu bang và địa phương. Dự luật 208 sẽ:

- Giới hạn số tiền đóng góp đến 500 Mỹ kim hay ít hơn và cũng giới hạn số tiền mà chính ứng cử viên có thể bỏ ra cho cuộc vận động tranh cử cho chính mình.
- Đặt ra những giới hạn về số tiền mà một cuộc vận động tranh cử có thể chi phí. Nếu một ứng cử viên đồng ý mức tối đa này về tổng chi phí, thì sự đóng góp có thể tăng gấp đôi mức cho phép (ví dụ, 1,000 Mỹ kim thay vì 500 Mỹ kim).
- Không cho những nhà vận động chính trị hành lang đóng góp.

Phí tổn sẽ ra sao: Khoảng 4 triệu Mỹ kim hàng năm để tạo ra chương trình theo dõi những giới hạn này.

Quan điểm ủng hộ:

- Chi phí ngày càng gia tăng về những cuộc vận động tranh cử đang tạo ra những quan tâm đặc biệt về việc cần có sự kiểm soát nhiều hơn đối với các chính trị gia. Dự luật 208 sẽ đưa chính trị gần hơn với người dân.
- Công chúng cần thông qua những giới hạn vận động tranh cử này bởi vì những viên chức dân cử không thể nào làm được.
- Dự luật 208 có thể được thông qua dễ dàng hơn là dự luật 212 bởi vì nó không mâu thuẫn với Hiến pháp về sự giới hạn tổng chi phí tranh cử (trong lúc đó luật 212 lại mâu thuẫn).

Quan điểm chống đối:

- Quyền của chúng ta là sự ủng hộ bất cứ ứng cử viên nào và với bất cứ số tiền nào mà chúng ta muốn.
- Không nên có những giới hạn đối với công chúng vì những nhóm người có quyền lợi đặc biệt sẽ luôn luôn tìm ra được những cách tránh né.
- Dự luật 208 không đủ cứng rắn về những đóng góp và có những giới hạn vẫn còn quá cao, so với dự luật 212.

Ghi chú:

Nên xem qua dự luật 212, cũng về những giới hạn tranh cử. Nếu cả hai dự luật được thông qua, dự luật 212 sẽ thay cho tất cả các điều khoản của dự luật 208.

Danh hiệu: Cấm kỳ thị hoặc đối xử đặc biệt bởi tiểu bang và những cơ quan công cộng khác

Cách làm hiện nay: Chính quyền liên bang, tiểu bang và địa phương điều hành những chương trình nhằm gia tăng cơ hội cho phụ nữ, và những sắc tộc thiểu số khác. Một số những chương trình "hành động kháng định" này đã đặt ra những mục tiêu cho sự tham dự của phụ nữ và các dân thiểu số trong việc tuyển dụng làm việc cho tiểu bang, các hợp đồng tiểu bang, và trong các trường đại học và cao đẳng. Những chương trình khác tuyển dụng, trợ giúp và huấn luyện phụ nữ và các sắc dân thiểu số nhằm gia tăng những cơ hội giáo dục và tìm kiếm việc làm.

Dự luật 209 sẽ làm gì: Hủy bỏ các chương trình "hành động kháng định" hoặc bất cứ sự đối xử đặc biệt nào dựa vào sắc dân hoặc giới tính, trong các chính quyền tiểu bang và địa phương, và trong nền giáo dục công cộng. Những chương trình "hành động kháng định" chỉ có thể được giữ lại nếu được cần đến để có ngân quỹ liên bang hoặc để tuân theo những mệnh lệnh của tòa án hiện có.

Phí tổn sẽ ra sao: Bằng sự chấm dứt các chương trình "hành động kháng định" của tiểu bang, có thể tiết kiệm được đến mức 125 triệu Mỹ kim. Không phải tất cả số tiền này sẽ là số tiền tiết kiệm trực tiếp cho chính quyền tiểu bang và địa phương bởi vì ngân khoản từ một số chương trình sẽ được dùng vào những chi phí khác. Trong lãnh vực hợp đồng, cũng sẽ có sự tiết kiệm vì tiền tiết kiệm được đem lại từ những hợp đồng có chi phí thấp nhất.

Quan điểm ủng hộ:

- Có quá nhiều chương trình sử dụng sắc tộc và giới tính như là một phần của quá trình lựa chọn. Cách công bằng nhất để đạt đến cơ hội bình đẳng là không có sự biệt đãi.
- Những chương trình "hành động kháng định" tạo ra sự kỳ thị ngược. Bất cứ loại kỳ thị nào cũng đều đi ngược lại luật lệ.
- Những chương trình này gây ra ấn tượng rằng phụ nữ và thiểu số không thể cạnh tranh mà không có sự giúp đỡ đặc biệt. Những chương trình này cuối cùng gây ra nhiều hại hơn là lợi.

Quan điểm chống đối:

- Chúng ta chưa có sân chơi bằng phẳng. Điều này có nghĩa là tất cả chúng ta không bắt đầu với những cơ hội giống nhau. Những chương trình hành động kháng định đã tạo ra sự tiến bộ, nhưng vẫn còn một con đường dài phải đi.
- Những chương trình hành động kháng định giúp phụ nữ và người thiểu số tham gia vào những cơ hội tuyển dụng và giáo dục mà họ sẽ không thể có nếu không có những chương trình này.
- Dự luật 209 có một chỗ hở, cho phép sự phân biệt dựa vào giới tính trong một số quyết định tuyển dụng.

Danh hiệu: Gia tăng lương tối thiểu

Cách làm hiện nay: Luật liên bang và tiểu bang có thể đặt ra mức lương tối thiểu cho công nhân trong hầu hết các loại việc làm. Từ năm 1988, lương tối thiểu của dân California là 4.25 Mỹ kim. Gần đây, quốc hội nâng mức lương tối thiểu trong cả nước lên 4.75 vào năm nay và nâng tiếp lên 5.15 Mỹ kim vào năm tới.

Dự luật 210 sẽ làm gì: Nâng mức lương tối thiểu tại California lên mức 5.00 Mỹ kim vào tháng 3 năm 1997 và lên tiếp 5.75 Mỹ kim vào tháng 3 năm 1998.

Phí tổn sẽ ra sao: Dự luật này sẽ tạo ra một ảnh hưởng phức hợp vào nền kinh tế của California và thu nhập của tiểu bang. Đồng lương cao tạo ra sự tiêu xài cao hơn và thu nhập từ thuế thương mại cũng cao hơn. Mặt khác, lương cao cũng sẽ làm giảm thiểu số công việc. Tiểu bang sẽ phải có thêm 120 triệu Mỹ kim tiền lương, lấy từ tiền tiết kiệm được từ những chương trình giúp đỡ khác.

Quan điểm ủng hộ:

- Sức mua của đồng lương tối thiểu trước đây ở mức thấp nhất trong 40 năm qua. Trong nhiều trường hợp, trợ cấp xã hội còn được trả cao hơn là đi làm.
- Lợi tức thương mại và tiền lương cho những người ở nhóm trên đã tăng lên nhiều. Người lao động cũng xứng đáng được tăng lương.
- Chi phí sống tại California cao hơn, vì thế chúng ta cần đồng lương tối thiểu cao hơn các tiểu bang khác.

Quan điểm chống đối:

- Lương tối thiểu mới của liên bang là 5.15 Mỹ kim, một sự gia tăng đến 21%. Chúng ta không nên tăng cao hơn ngay vào lúc này.
- Với đồng lương tối thiểu cao hơn, sẽ có nhiều trường hợp bị đuổi việc. Những chủ nhân ông hoặc là không thể chịu nổi chi phí hoặc họ sẽ chuyển chi phí đó sang chúng ta bằng giá cả cao hơn.
- Sẽ có ít công việc hơn cho những công nhân không có tay nghề. Nhiều chủ nhân sẽ chỉ có thể thuê nhân công được huấn luyện với đồng lương cao hơn.

Dự Luật

DỰ LUẬT 211:

Tiền Luật Sư Và Sự Gian Lận Đầu Tư

Danh hiệu: Sự sắp xếp lệ phí giữa luật sư và thân chủ. Gian lận đầu tư. Những vụ kiện.

Cách làm hiện nay: Tiền đầu tư (securities) là những đầu tư như cổ phiếu và trái phiếu (bond). "Gian lận đầu tư" là khi mà một người nào đó đưa cho những người đầu tư những thông tin sai lệch. Nhiều người có tiền đầu tư như là một phần của kế hoạch về hưu của họ.

Dự luật 211 sẽ làm gì: Tạo điều kiện dễ dàng hơn cho một cá nhân trong một kế hoạch về hưu kiện về sự gian lận đầu tư, thay vì phải cần cả một kế hoạch về hưu hay một nhóm cùng kiện. Dự luật 211 cũng quy định tất cả luật về tiền luật sư đối với bất cứ loại kiện tụng nào. Bất cứ sự thay đổi nào trong luật lệ về tiền luật sư sẽ phải được nhân dân bỏ phiếu bầu.

Phí tổn sẽ ra sao: Sẽ có sự gia tăng không đáng kể về án phí của tiểu bang vì có nhiều vụ kiện hơn về sự gian lận đầu tư.

Quan điểm ủng hộ:

- Dự luật này mang lại quyền pháp định mạnh mẽ hơn cho cá nhân trong các kế hoạch về hưu.
- Sẽ có những hình phạt nặng nề hơn đối với những ai lừa đảo người khác mất tiền hưu trí và tiền về hưu.

Quan điểm chống đối:

- Đã có những luật lệ hữu hiệu nhằm bảo vệ người dân khỏi sự gian lận đầu tư.
- Dự luật 211 bảo vệ tiền luật sư cao và khuyến khích nhiều vụ kiện nhỏ hơn.

DỰ LUẬT 212:

GIỚI HẠN QUỸ VẬN ĐỘNG TRANH CỬ

Danh hiệu: Giới hạn đóng góp và chi tiêu trong vận động tranh cử. Hủy bỏ những giới hạn về quà và honoraria. Giới hạn những nhà vận động chính trị hành lang.

Cách làm hiện nay: Khi mà những ứng cử viên tranh cử, họ thường kêu gọi dân chúng đóng góp tiền bạc để giúp trả cho chi phí vận động tranh cử. Không có những giới hạn đóng góp cho những cuộc vận động tranh cử ở tiểu bang và địa phương. Đối với những cuộc vận động trên toàn quốc, luật liên bang có những giới hạn về số tiền đóng góp. Tuy nhiên luật liên bang không đặt giới hạn về tổng chi phí cho một cuộc vận động tranh cử hoặc giới hạn về số tiền có thể đóng góp từ bên ngoài khu vực bầu cử (district). Những loại giới hạn này bị xem là trái với hiến pháp.

Dự luật 212 sẽ làm gì: Dự luật sẽ đặt giới hạn đóng góp tài chính cho vận động tranh cử vào các chức vụ của tiểu bang và địa phương. Dự luật 212 sẽ:

- Giới hạn số tiền đóng góp tối đa là 200 hoặc ít hơn và giới hạn số tiền mà ứng cử viên có thể bỏ ra cho cuộc vận động tranh cử cho chính mình.
- Đặt giới hạn pháp định mà các ứng cử viên phải tuân hành về tổng số tiền mà một cuộc vận động tranh cử có thể chi tiêu.
- Giới hạn số tiền đóng góp từ bên ngoài khu vực bầu cử của ứng cử viên đó là 25% so với tổng số tiền.
- Chấm dứt những giới hạn về quà cáp (còn được gọi là honoraria) và tiền lệ phí thuyết trình đối với những viên chức dân cử.
- Chấm dứt tình trạng các nhà vận động chính trị hành lang góp tiền vận động tranh cử và chấm dứt việc khấu trừ vào thuế những chi phí vận động chính trị hành lang của các công ty.

Phí tổn sẽ ra sao: Vào khoảng 4 triệu Mỹ kim để lập những chương trình theo dõi những giới hạn này. Tiểu bang cũng sẽ được khoảng 6 triệu hàng năm qua việc chấm dứt chuyện khấu trừ vào thuế những chi phí vận động chính trị hành lang.

Quan điểm ủng hộ:

- Chi phí ngày càng gia tăng về những cuộc vận động tranh cử đang tạo ra những quan tâm đặc biệt về việc cần có sự kiểm soát nhiều hơn đối với các chính trị gia. Dự luật 212 sẽ đưa chính trị gần hơn với người dân.
- Công chúng cần thông qua những giới hạn vận động tranh cử này bởi vì những viên chức dân cử không thể nào làm được.
- Dự luật 212 làm giảm đi sự ảnh hưởng của những quyền lợi đặc biệt từ bên ngoài và tạo ra những giới hạn tài chính mạnh mẽ hơn dự luật 208.

Quan điểm chống đối:

- Quyền của chúng ta là khả năng ủng hộ bất cứ ứng cử viên nào, với bất cứ số tiền nào mà chúng ta muốn.
- Không nên có những giới hạn đối với công chúng vì những nhóm quyền lợi đặc biệt sẽ tìm ra được một cách tránh né.
- Dự luật 212 sẽ được thử thách như là dự luật phi hiến. Dự luật này sẽ làm vô giá trị những cải cách trước đây bằng cách chấm dứt những giới hạn về quà cáp cho những viên chức đặc cử.

Ghi chú: Tham khảo dự luật 208, cũng về những giới hạn vận động tranh cử. Nếu cả hai dự luật này được thông qua, dự luật 212 sẽ thay thế tất cả dự luật 208.

Dự Luật

DỰ LUẬT 213:

TAI NẠN TỘI ÁC VÀ XE HƠI

Danh hiệu: Giới hạn về bồi thường đối với tội phạm, những người lái xe không bảo hiểm và người lái xe say rượu.

Cách làm hiện nay:

- Nếu một tội phạm bị thương trong lúc phạm luật, họ có thể kiện nếu vì một người khác bất cẩn.
- Nếu một người nào đó bị thương trong một tai nạn xe hơi, họ có quyền kiện đòi bồi thường những thiệt hại liên quan. Có hai loại thiệt hại: kinh tế (mất tiền lương, tiền thuốc men...) và phi kinh tế (như đau đớn, đau khổ).

Dự luật 213 sẽ làm gì:

- Không cho một người nào đó bị kết tội được quyền kiện cáo đòi bồi thường những thiệt hại trong lúc tiến hành tội ác nếu những thiệt hại này liên quan đến sự bất cẩn của một người nào đó. Họ có thể kiện về một vài loại thương tật như “quá nặng tay” trong lúc bị bắt.
- Nếu một người nào đó không có bảo hiểm xe hoặc bị kết tội lái xe trong khi say rượu vào lúc xảy ra tai nạn, họ sẽ không thể kiện để đòi bồi thường những thiệt hại phi kinh tế. Họ vẫn có thể kiện đòi bồi thường những thiệt hại kinh tế.

Phí tổn sẽ ra sao: Không có gì cả. Có thể tiết kiệm được đôi chút vì ít vụ kiện thương tích hơn.

Quan điểm ủng hộ:

- Những người lái xe say rượu gây ra tai nạn không thể có cùng quyền hạn như những người lái xe an toàn.
- Những người có bảo hiểm phải trả tiền nhiều để chịu chi phí cho những người lái xe không có bảo hiểm. Những người lái xe tuân theo luật lệ không phải chịu tiền chi phí cho những người không tuân theo luật lệ.
- Một vài tội phạm đã bị kết tội kiếm tiền từ những vụ tai nạn. Họ không được phép hưởng lợi từ tội ác của họ.

Quan điểm chống đối:

- Dự luật 213 sẽ cho phép những người lái xe cầu thả, có bảo hiểm nhưng lại không phải trả tiền gì đối với tất cả những thiệt hại mà họ đã gây ra.
- Dự luật này cho phép các công ty bảo hiểm không phải trả tiền thương tật mà các khách hàng của họ gây ra cho người khác.
- Chi phí bảo hiểm quá cao đối với nhiều người California. Dự luật 213 không giúp gì cho bảo hiểm trở nên rẻ hơn.

DỰ LUẬT 214:

CHĂM SÓC Y TẾ

Danh hiệu: Chăm sóc y tế. Bảo vệ người tiêu thụ.

Cách làm hiện nay: Vào khoảng 80% dân California có loại bảo hiểm nào đó. Chi phí hàng năm về chăm sóc y tế tại tiểu bang là vào khoảng 100 tỉ. Chi phí chăm sóc y tế đã tăng nhiều, nhưng những chi phí này hiện tăng chậm hơn nhờ ngành kinh doanh chăm sóc y tế (như HMO's) đã hoạt động để giảm chi phí và trở nên hiệu quả hơn.

Dự luật 214 sẽ làm gì:

- Bảo đảm ngành kinh doanh chăm sóc y tế không thể ép bác sĩ hoặc những nhân viên y tế khác giữ lại tin tức hay sự chăm sóc cần thiết để tiết kiệm tiền. Để từ chối sự chăm sóc bệnh nhân theo đề nghị, cần phải có thêm một ý kiến tham khảo khác.
- Đặt ra những tiêu chuẩn để đòi hỏi nhiều nhân viên y tế hơn để đảm nhận nhiều loại tiện nghi hơn.
- Yêu cầu các ngành kinh doanh y tế cung cấp thông tin tài chính cho công chúng.
- Tạo ra những luật lệ nghiêm khắc hơn nhằm chấm dứt việc sa thải các nhân viên y tế mà không có lý do chính đáng.

Phí tổn sẽ ra sao: Chi phí có thể tăng lên hàng trăm triệu Mỹ kim do chi phí tăng thêm đối với chính quyền tiểu bang và địa phương để mua và cung cấp dịch vụ y tế vì những dịch vụ gia tăng, thuê mượn thêm nhân viên và chi phí của những quy định mới.

Quan điểm ủng hộ:

- Dự luật này sẽ ngăn chặn các ngành kinh doanh y tế khỏi việc chú trọng vào lợi tức mà từ chối sự chăm sóc y tế cần thiết.
- Dự luật cải cách y tế này sẽ chấm dứt tình trạng nhân viên lo sợ và chấm dứt “luật im miệng” (những luật lệ ngăn chặn nhân viên nói thật những gì mà họ nghĩ).
- Công khai thông tin tài chính sẽ cho mọi người biết bao nhiêu tiền bảo hiểm y tế được chi trả cho y tế, so với số tiền chi phí thật nhiều cho giới lãnh đạo và chi phí văn phòng.

Quan điểm chống đối:

- Dự luật này chỉ muốn giữ mức nhân viên cao mà điều này sẽ gia tăng tiền bảo hiểm.
- Có nhiều lãng phí trong hệ thống y tế của chúng ta. Ví dụ, chỉ một nửa giường bệnh của tiểu bang đã được sử dụng trong năm 1994.
- Dự luật này không giúp cho bất cứ ai chưa có bảo hiểm được chăm sóc y tế. Thay vào đó, dự luật này sẽ làm chi phí gia tăng nhiều hơn mà sự gia tăng này sẽ làm nhiều người mất đi bảo hiểm.

Dự Luật

DỰ LUẬT 215:

SỬ DỤNG CẦN SA VÀO MỤC ĐÍCH Y TẾ

Danh hiệu: Sử dụng cần sa phục vụ y tế.

Cách làm hiện nay: Trồng và sử dụng cần sa vì bất cứ lý do gì cũng là một tội ác. Bán hay cho người khác cũng là một tội ác.

Dự luật 215 sẽ làm gì: Cho phép mọi người bị một số bệnh tật nào đó được trồng và sử dụng cần sa nếu có bác sĩ khuyên. Dự luật này cũng cho phép những người chăm sóc y tế trồng và cho cần sa cho người có bệnh. Tất cả luật lệ và sự trừng phạt về sự sử dụng cần sa không mang mục đích y khoa vẫn giống như cũ.

Phí tổn sẽ ra sao: Không có ảnh hưởng gì lớn đối với chính quyền địa phương và tiểu bang.

Quan điểm ủng hộ:

- Cần sa có thể làm giảm đau và khổ cho người bị bệnh ung thư, AIDS, và những bệnh nghiêm trọng khác.
- Chỉ có bác sĩ được cấp bằng mới có thể cho toa sử dụng cần sa.
- Chúng ta sẽ có luật lệ nghiêm khắc chống lại việc sử dụng cần sa không vì mục đích y khoa.

Quan điểm chống đối:

- Có nhiều loại bệnh tật. Mọi người sẽ được phép trồng và sử dụng cần sa để điều trị chứng căng thẳng tâm lý hoặc "những bệnh tật khác."
- Không có hồ sơ bằng giấy tờ nào được yêu cầu cả, do vậy, thật khó thể nào phân biệt việc sử dụng cho mục đích y tế từ việc sử dụng cho mục đích khác.
- Cần sa không được chấp thuận bởi FDA hoặc bất cứ nhóm y tế lớn khác nào khác.

DỰ LUẬT 216:

Y TẾ

Danh hiệu: Chăm sóc y tế. Bảo vệ người tiêu thụ. Thuế về sự tái cấu trúc công ty.

Cách làm hiện nay: Vào khoảng 80% dân California có loại bảo hiểm nào đó. Chi phí hàng năm về chăm sóc y tế tại tiểu bang là vào khoảng 100 tỉ. Chi phí chăm sóc y tế đã tăng nhiều, nhưng những chi phí này hiện tăng chậm hơn nhờ ngành kinh doanh chăm sóc y tế (như HMO's) đã hoạt động để giảm chi phí và trở nên hiệu quả hơn.

Có hai dự luật y tế trên phiếu bầu, dự luật 214 và 216. Trong nhiều vấn đề, hai dự luật này có nhiều điểm giống nhau, nhưng khác nhau về một số vấn đề khác.

Dự luật 215 sẽ làm gì:

- Bảo đảm ngành kinh doanh chăm sóc y tế không thể ép bác sĩ hoặc những nhân viên y tế khác giữ lại tin tức hay sự chăm sóc cần thiết để tiết kiệm tiền. Để từ chối sự chăm sóc bệnh nhân theo đề nghị, cần phải có thêm một ý kiến tham khảo khác.
- Tạo ra những thuế mới đối với nhiều loại hoạt động kinh doanh y tế khác nhau, như sát nhập vào nhau, bán cổ phiếu. Những thuế này sẽ trả cho những dịch vụ y tế công cộng đặc biệt.
- Tạo ra một tổ chức vô vụ lợi nhằm đại diện quyền lợi của những người tiêu thụ y tế.
- Đặt ra những tiêu chuẩn để đòi hỏi nhiều nhân viên y tế hơn để đảm nhận nhiều loại tiện nghi hơn.
- Yêu cầu các ngành kinh doanh y tế cung cấp thông tin tài chánh cho công chúng.

Phí tổn sẽ ra sao: Hàng trăm triệu Mỹ kim tiền thuế mới sẽ được thu để trả cho các dịch vụ y tế đặc biệt. Cũng sẽ có những chi phí tăng cao đối với chính quyền tiểu bang và địa phương, lên đến hàng trăm triệu Mỹ kim, để mua và cung cấp dịch vụ y tế vì những dịch vụ gia tăng và thuê mướn thêm nhân viên.

Quan điểm ủng hộ:

- Dự luật 216 sẽ làm tăng thêm tiền thuế mới để trả cho nhiều dịch vụ y tế công đồng hơn.
- Dự luật này sẽ ngăn chặn ngành y tế trong việc chú trọng vào lợi tức mà từ chối sự chăm sóc y tế cần thiết.
- Công khai thông tin tài chánh sẽ cho mọi người biết bao nhiêu tiền bảo hiểm y tế được chi trả cho y tế, so với số tiền chi phí thật nhiều cho giới lãnh đạo và chi phí văn phòng.

Quan điểm chống đối:

- Dự luật này chỉ muốn giữ mức nhân viên cao mà điều này sẽ gia tăng tiền bảo hiểm.
- Có nhiều lãng phí trong hệ thống y tế của chúng ta. Ví dụ, chỉ một nửa giường bệnh của tiểu bang đã được sử dụng trong năm 1994.
- Dự luật này không giúp cho bất cứ ai chưa có bảo hiểm được chăm sóc y tế. Thay vào đó, dự luật này sẽ làm chi phí gia tăng nhiều hơn mà sự gia tăng này sẽ làm nhiều người mất đi bảo hiểm.

Dự Luật

DỰ LUẬT 217

THUẾ LỢI TỨC

Danh hiệu: Mức thuế lợi tức cho người giàu. Sự tái phục hồi tình trạng cũ. Lợi tức cho cơ quan địa phương.

Cách làm hiện nay: Vào đầu thập niên 90, tiểu bang California không có đủ tiền để điều hành tiểu bang. Để giảm chi phí, tiểu bang đã chuyển một số tiền thuế tài sản từ việc chi trả cho các dịch vụ địa phương (như công viên, thư viện và dịch vụ xã hội) sang trả cho trường học. Để tăng thu nhập của tiểu bang, một mức thuế cao hơn trong thời gian tạm thời được đưa ra vào năm 1991 áp dụng vào 1% số người giàu nhất của tiểu bang (mức thuế cao nhất). Tùy thuộc vào lợi tức, mức thuế là 10% hay 11%. Mức thuế cao này đã chấm dứt vào năm 1995 và 9.3% trở thành mức thuế cao nhất.

Dự luật 217 sẽ làm gì: Mức thuế cao hơn này sẽ trở nên cố định, bắt đầu từ mùa thuế 96. Sự thay đổi về mức thuế này phải được người dân bỏ phiếu bầu. Một nửa số tiền từ mức thuế lợi tức cao này sẽ được đưa sang cho chính quyền địa phương. Tiểu bang sẽ không thể nào chuyển thêm tiền thuế tài sản ra khỏi chính quyền địa phương.

Phí tổn sẽ ra sao: Không có phí tổn gì cả. Sẽ được lợi khoảng 700 triệu một năm. Một nửa số tiền này được chuyển sang trường học và một nửa còn lại được chuyển cho chính quyền địa phương.

Quan điểm ủng hộ:

- Nếu chúng ta chấm dứt mức thuế lợi tức cao, chúng ta sẽ mang lại cho những người giàu có nhất California một lợi về thuế, trong lúc đó, các dịch vụ địa phương và trường học cần số tiền này.
- Dự luật này sẽ giúp giảm xuống số phòng học quá đông học sinh và trả tiền lại cho những dịch vụ quan trọng của địa phương ảnh hưởng đến sự an toàn của chúng ta.
- Dự luật 217 ngăn chặn chính quyền tiểu bang sử dụng tiền thuế tài sản địa phương để cân bằng ngân sách và cho phép chính quyền địa phương cung cấp nhiều dịch vụ hơn.

Quan điểm chống đối:

- Nhiều vị chủ nhân thương mại nhỏ báo cáo lợi tức thương mại trong việc khai thuế cá nhân của họ. Mức thuế cao này sẽ ảnh hưởng xấu đến khả năng giúp nền kinh tế phát triển.
- Chúng ta yêu cầu chính quyền tiểu bang phải trở nên hiệu quả hơn trong việc chi tiêu tiền thuế của chúng ta thay vì đưa họ nhiều tiền hơn để giải quyết các vấn đề ngân sách.
- Dự luật 217 không bảo đảm về những dịch vụ nào sẽ cần đến số tiền này. Dự luật này có thể làm cho bộ máy chính quyền tăng lên.

DỰ LUẬT 218

THUẾ ĐỊA PHƯƠNG

Danh hiệu: Sự chấp thuận của cử tri về thuế của chính quyền địa phương. Những giới hạn về lệ phí, sự định giá và giá cả.

Cách làm hiện nay: Chính quyền địa phương gây quỹ cho những dịch vụ địa phương bằng nhiều cách khác nhau. Có thuế chung cho những dịch vụ như cảnh sát và cứu hỏa. Có những lệ phí cho những dịch vụ đối với những địa điểm nhất định như thu tiền nước và rác. Những chủ nhân tài sản có thể bị tính tiền "định giá" mà số tiền này dùng cho những việc cải thiện đặc biệt như ánh sáng đường phố hoặc công viên. Trường học và cơ quan công cộng không phải trả giá cả tương tự như những chủ tài sản khác.

Dự luật 218 sẽ làm gì: Thay đổi hiến pháp tiểu bang để yêu cầu sự chấp thuận của cử tri cho các chính quyền và khu vực bầu cử địa phương tính thuế và lệ phí địa phương. Mức lệ phí và giá cả này cũng sẽ được thay đổi cho phù hợp với chi phí thật sự của việc cung cấp dịch vụ cho mỗi chủ nhân tài sản. Trường học và các cơ quan công cộng khác cũng sẽ phải trả phần chi phí của những dịch vụ cải thiện nói trên.

Phí tổn sẽ ra sao: Các chính quyền địa phương trong thời gian ngắn sẽ lỗ khoảng 100 triệu. Ngoài ra, cũng sẽ phải tốn thêm 10 triệu hoặc hơn nữa để tái phân phối tiền lệ phí và tổ chức các cuộc bầu cử. Về lâu dài, các dịch vụ địa phương sẽ được giảm xuống nhiều hơn bởi vì thật là khó khăn để áp dụng những thuế địa phương và lệ phí mới.

Quan điểm ủng hộ:

- Bỏ phiếu quyết định chúng ta bị đánh thuế như thế nào là quyền của chúng ta. Dự luật 218 tránh được chỗ hở trong dự luật 13 mà dự luật này cho phép chính quyền địa phương tăng thuế mà không có ý kiến của chúng ta.
- Có hơn 5,000 địa hạt thuế đặc biệt và chúng ta không có sự kiểm soát nào về việc họ đã tính tiền chúng ta như thế nào.
- Chính quyền địa phương có thể gây quỹ cho những dịch vụ quan trọng. Họ chỉ cần phải thuyết phục cử tri tại sao số tiền đó được cần đến.

Quan điểm chống đối:

- Dự luật 218 sẽ cắt bỏ những dịch vụ địa phương như cảnh sát, cứu hỏa, thư viện và công viên. Dự luật này cũng sẽ tăng thêm những chi phí mới cho trường công, vì vậy, sẽ lấy tiền đi khỏi những lớp học.
- Dự luật này đòi hỏi hàng ngàn cuộc bầu cử nhỏ và ủng hộ quyền lợi của các người chủ cho thuê nhà nhiều hơn là quyền lợi của cộng đồng.
- Dự luật 218 là cách sai lầm để xóa bỏ hệ thống thuế địa phương của chúng ta. Dự luật này không nên trở thành một phần của hiến pháp tiểu bang của chúng ta.

Đi Bầu Thật Là Dễ!

- 1.** Để được đi bầu trong kỳ bầu cử vào ngày 5 tháng 11 tới, bạn phải đăng ký đi bầu vào ngày 7 tháng 10.
- 2.** Khi quý vị đăng ký đi bầu, quý vị sẽ được hỏi rằng liệu quý vị có muốn chọn một đảng chính trị hay không. Gia nhập một đảng, quý vị sẽ không phải chịu phí tổn gì. Bản tóm tắt những điều mà mỗi đảng tượng trưng được trình bày nơi trang 3 và 4.
- 3.** Trước ngày bầu cử, quý vị sẽ nhận được một cuốn sách nhỏ được gọi là “Phiếu bầu mẫu” từ Văn Phòng Bầu Cử của Quận Hạt. Cuốn sách nhỏ này liệt kê tất cả các ứng cử viên và những dự luật mà những điều này sẽ có trên phiếu bầu của quý vị.
- 4.** Quý vị không cần phải bầu tất cả mọi thứ trong ngày bầu cử. Chỉ chọn những điều mà quý vị quan tâm và biết nhiều mà thôi.
- 5.** Quý vị có thể chọn bầu cử bằng thư. Nộp đơn yêu cầu “phiếu bầu vắng mặt” mà đơn này có sẵn trong Mẫu phiếu bầu. Một người nào đó có thể giúp quý vị điền đơn này nếu quý vị muốn. Quý vị chỉ cần nhớ là phải nộp phiếu bầu vào ngày bầu cử.
- 6.** Đi bầu vào ngày bầu cử, hãy tìm địa chỉ của nơi bỏ phiếu trên nhãn địa chỉ của Mẫu phiếu bầu hoặc gọi Văn Phòng Bầu Cử của quận hạt trước ngày bầu cử để hỏi đi đến đâu bỏ phiếu. Hãy viết địa chỉ ở chỗ dưới đây để sẵn sàng. Nơi bỏ phiếu mở cửa từ 7 giờ sáng đến 8 giờ tối vào ngày bầu cử.
- 7.** Khi đi bầu, quý vị không nên cảm thấy vội vã hoặc không nên sợ yêu cầu giúp đỡ. Đi bầu chính là quyền của quý vị.

Nơi bỏ phiếu của tôi: